

I uhlí má svoji auru

Vladimír Machovič

| 7. 1. 2019

| Vesmír 98, 52, 2019/1

Pravěký člověk, který si obložil oheň neznámými hořlavými černými kameny, ani netušil, jaké vrásky a bezesné noci připraví budoucím uhelným chemikům a technologům. Ani po mnoho desetiletí trvajícím výzkumu uhlí nemůžeme říci, že bychom o této černé substanci věděli vše.

První doložené zprávy o kopání nebo spíše o systematictějším pábĕrkování uhlí na povrchových výchozech uhelných slojí jsou ze 13. století z Anglie. Samotný výzkum uhlí se datuje k roku 1780 a je spojen s průmyslovým využitím uhlí právě v Anglii. Odsud pocházel také badatel Henry T. M. Witham, který v roce 1833 vložil tenký plátek uhlí na podložní sklíčko mikroskopu a nespáčil ke svému údivu jednolitou šedou hmotu, jak se domníval, ale nestejnorodý materiál se zbytky rostlinných těl. Dal tím popud k založení nové vědní disciplíny – výzkumu uhlí.

Rok po Withamovi provedli již podrobnější mikroskopické studie uhlí jeho krajané John Lindley a William Hutton a v Německu Johann H. R. Göppert a J. H. F. Link. Mikroskopická pozorování doplnila také chemická analýza uhlí, kdy v roce 1837 francouzský chemik Henri Victor Regnault navrhl první systém klasifikace uhlí na základě elementární analýzy, tedy obsahu uhlíku, vodíku a kyslíku. Nejstarší původní českou ucelenou prací věnovanou uhlí je pravděpodobně „Mikroskopická studie na uhlí“ od Rudolfa Vondráčka z roku 1924.

...

celý článek je k dispozici v lednovém časopisu Vesmír a na webu:

<https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/2019/cislo-1/i-uhli-ma-svoji-auru.html>